

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 2, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 12

Pentadienis, Kovo (March) 19, 1965, Toronto, Ontario

METAI XXXIV

2,000 Demonstravo prie JAV Ambasados Rasistų Žiaurumą Pasmerkė ir Premjeras

OTTAWA. — Čia įvyko masinė demonstracija prie parlamento rūmų ir prie JAV ambasados, reikiant protestą prieš rasistų žiaurumą Alabamoje. Žmonių buvo virš 2,000. Iš Toronto buvo pilni devyni autobusai ir 300 atvyko automobiliais.

JAV ambasada buvo uždaryta, tad nebuvo galima įteikti demonstrantų rezoliucijos, bet ji bus pasiūsta tiesiai prezidentui.

Prie demonstrantų balso prisidėjo ir Kanados premjeras L. B. Pearsonas. Savo laiške, kurį perskaitė L. Francis, liberalas parlamento atstovas, premjeras išreiškė, kad jis taip pat, kaip ir visi geri kanadiečiai ir amerikiečiai, yra labai sukrėstas žinių iš Selma, Alabamos.

Daugumą demonstrantų sudarė studentai ir kiti jauni žmonės. Prie atvykusių prisidėjo 1,000 ottawiečių.

Kalbėtojų tarpe buvo ir Naujos Demokratinės Partijos lyderis T. Douglas. Jis pareiškė, kad JAV vyriausybė siūnia kariuomenę į Vietnamą "išlaikymui laisvės", bet negali panaudoti kareivius negrų teisėms apsaugoti.

TORONTO. — Universitetų studentai ir šiaip negrų simpatikai palaiko nuolatinį pikietą prie JAV konsulato, dieną ir naktį. Įvairiose bažnyčiose

Siūlo Įstatymu Užtikrinti Teises

WASHINGTON. — JAV prezidentas L. B. Johnson siūlo priimti įstatymą, kuris užtikrintų teisę negrams, kaip ir kitiems, užsigestrituoti ir balsuoti visuose rinkimuose.

Kur toks įstatymas būtų nevykdomas, federalę valdžią imtųsi reikiamų priemonių.

Penki šimtai žmonių demonstravo prie Baltųjų Rūmų, reikalaudami, kad prezidentas imtųsi žygių suvaldymui rasistų Alabamoje.

Pas jį buvo atvykęs Alabamos gubernatorius Wallace, bet atrodo, kad jie nelabai sutarė.

Federalė valdžia turės imtis griežtesnių priemonių, gal net ir kariuomenės, jei norės suvaldyti plėtinį vastijų rasistų slautėjimą prieš negrus.

(protestonų) buvo laikomos pamaldos už rasistų nužudytą dvasiškį Mr. Reeb, kuris mirė rasistų sumuštas Elmoje.

Winnipege, Manitoboj, buvo surinkta 790 parašų po protestu, kuris buvo įteiktas JAV konsului.

Montreale virš 200 asmeių demonstravo prie JAV konsulato ir įteikė protestą ne tik dėl negrų persekiojimo, bet ir šiaurės Vietnamo bombardavimo.

Studentų demonstracijos įvyko Kingstone, Hamiltone ir daugelyje kitų miestų. Kanadoje reikiant protestą prieš negrų persekiojimą Alabamoje.

Vienu žodžiu, niekad istorijoje nebuvo tokių skaitlingų demonstracijų Kanadoje prieš JAV rasistus.

Kvebeko Liberalai Atmeta Separatizmą

MONTREAL. — Kvebeko premjeras Jean Lesage, Kvebeko liberalų susirinkime pareiškė, kad Kvebeko liberalai nepritaria separatizmui. Jie tik reikalauja tinkamo francūzų įvertinimo ir naujos Kanados konstitucijos, atitinkamai suformuluotos.

Šį jo nusistatymą, suvažiavimas užgyrė.

Jis sako, kad Kanadoje yra 6,000,000 milijonai francūzų, ir jeigu jų įvertinimas bus tinkamas, tai sudarys didelę jėgą atsirėmimui prieš Jungtines Valstijas.

Bet Union Nationale partija, kaip tik priešingai. Ji pasisako už nacionalistinį Kvebeką ir ruošiasi remti separatistus.

Tuo būdu ši partija tikisi turėti daugiau įtakos ir geresnių pasėkmių sekančiuose rinkimuose.

WASHINGTON. — Praėjusiais metais Amerikoje kriminalinių nusikaltimų padaugėjo 13 procentų, palyginus su 1963 metų nusikaltimų skaičiumi. FBI pranešimu, buvo apie 250,000 rimtų nusikaltimų per metus. Į šį skaičių neįeina nusikaltimai susiję su civilių teisių sąjūdžiu.

Toliau pranešime pažymi, kad žmogžudysčių padaugėjo 9 procentai, išprieštavimų 19 procentų, vagysčių 12 procentų ir t. t.

SATELITAI SKRENDA LINKUI MARSO

LONDON. — Anglų astronomai aiškiai girdi iš Tarybų Sąjungos satelito "Zond-2" atsiliepimus. Jis skrenda linkui Marso.

Vasario 17 dieną satelitas "Zond-2" buvo iššautas. Taipgi JAV satelitas "Mariner-4" yra iššautas linkui Marso. Jie abu skrenda ta kryptimi. Manoma, kad vidurvasaryje jie bus Marso srityje ir trauks jo paveikslus.

Ryšium su Nacistinio Nusikaltėlio Nužudymu

MONTEVIDEO. — Ryšium su nacistinio nusikaltėlio latvio dipuko Herbert Cukurs nužudymu, kaž kas apšaudė Montevidejuje žydų sinagogą. Tai patvirtina ir miesto policijos varšinininkas.

Iš Hamburgo praneša, jeigu Cukurs nebūtų buvęs nužudytas, tai jam būtų buvusi iškelta byla už žydų žudymą Rygoje. Be jo, už žydų žudymą Rygoje yra kaltinami dar 20 tolygių nacistinių žmogžudžių.

13 Arabų Valstybių Prieš Vakarų Vokietiją

KAIRO. — Po to, kai Izraelis pareiškė, jog jis gerina santykius su Vakarų Vokietija, 13 arabų valstybių, paskelbė, kad jos nutrauks diplomatinis santykius su Vakarų Vokietija, jeigu ši pripažins Izraelį.

Tampymasis tarp Vakarų Vokietijos - Izraelo ir arabų valstybių jau eina senai. Vakarų Vokietija ketina ginkluoti Izraelį ir pripažinti, užmezgant diplomatinis santykius.

Dėl to labai piktinasi arabai. Ir jeigu Izraelį Vakarų Vokietija pripažins, tai jie čia pareiškė nutrauks su Vakarų Vokietija diplomatinis santykius.

13-ka jų pasisakė už santykių nutraukimą, bet Moroko, Tunisija ir Libija kol kas susilaikė.

Naseras pagrūmojo, kad jeigu Vakarų Vokietija pripažins Izraelį, tai Jungtinė Arabų Respublika (Egiptas) pripažins Rytų Vokietiją, nežiūrint, ką kitos arabų šalys darys.

Sako Kanadietis Kalbėjo Paveiktas Jungt. Valstijų

TORONTO. — Pulk. Bradley M. Webb pareiškė, kad Tarptautinės Kontrolės Komisijos Vietname narys, kuris savo mažumos raporte teisingai JAV akciją šiaurės Vietname, kalbėjo Jungtinių Valstijų įtakoje. "Mes esame satelitas, patinka mums ar ne", pridėjo jis.

Pulk. Webb buvo prie tos komisijos patarėju iki 1960 metų. Po to jis važinėjęs po Vietnamą ir nepastebėjęs, kad plauktų iš šiaurės Vietnamo kareiviai ar ginklai. Taip buvę iki kelių mėnesių atgal. Reiškia, negalėjo padėtis pasikeisti per keletą mėnesių.

Tokią pat opinią išreiškė ir prof. Donald Wilmott, Toronto

Chruščiovas Pasirodė Judrus ir Smagus

MASKVA. — Buvęs premjeras N. Chruščiovas dalyvavo lokalinuose balsavimuose.

Būk tai esąs jo pirmas viešas pasirodymas po to, kai pasitraukė iš premjero posto.

Jis atvykęs į balsavimo vietą su savo žmona ir atrodęs gana gerai. Reporterių užklaustas kaip gyvena, jis atsakė: "Kaip pensionierius — neblogai, visai neblogai".

Kiti balsuotojai, pamatę N. Chruščiovą, ėmę ploti, Jis jiems padėkojęs už tai ir susijaudinęs.

Chruščiovas, kaip pensionierius, gaunąs 462 rublius į mėnesį pensijos ir kitus valstybinius patarnavimus, kaip tai, apartmentą, vilą ir šoferį su limozinu.

VATIKANAS SLEPIA SAVO TURTUS

ROMA. — Vatikanas nori, kad nereiktų Italijos vyriausybei mokėti pajamų mokesčių. Girdi, Vatikanas yrz atskira valstybė, o ne Italija.

Pagal pašalinių apskaičiavimą, Vatikanas Italijoje turi penktadalį visų registruotų akcijų, kurių vertė apie 6 milijonai dolerių. Pagal įstatymus turėtų mokėti už dividendus apie 16 milijonų dolerių per metus.

Kiek iš tiesų Vatikanas Italijoje turi turto, slepiama.

universiteto sociologijos profesorius.

Pulk. Webb yra Kanados Tarptautinių Reikalų Instituto sekretorius. Jis lankėsi Vietname keletą kartų po to, kai jis nustojo būti patarėju.

Tos komisijos dauguma, Indijos ir Lenkijos atstovai, savo raporte taip pat neužstojo Jungtinių Valstijų žygių. Jie faktinai pasmerkė šiaurės Vietnamo bombardavimą.

Prof. Wilmott sako, kad "Mažą valstybę gali paveikti didelės valstybės įtaka. Tokį raportą paruošė matomai tiesioginiai spaudžiant Jungtinės Valstijoms. Manyti, kad Jungtinės Valstijos yra teisingos Vietname, reikia laikytis pažiūrų, kurias atmeta beveik visas pasaulis. Mes lengvai pasidavėm Amerikos pažiūroms".

Tas matyti ir iš to, kaip išsiskinėja Kanados vyriausybė. Ji prisibijo, nenori išstoti su pasiūlymais, kurie gali nepatikti didžiajam kaimynui.

Bet Kanados žmonės žiūri į amerikiečių žygius Vietname labai prastai. Didžiama laikraščių pareiškė, kad amerikiečiai tiktai paaštrins krizį, bet nieko nelaimės bombarduodami šiaurės Vietnamą. Priešingai, jie neteks daugelio draugų.

Vėl Bombardavo Šiaurės Vietnamą

SAIGON. — Skelbiama, kad 24 Pietų Vietnamo bomberiai, lydimi amerikiečių džetų, vėl bombardavo šiaurinę Vietnamą. Tai jau penktas toks šiaurinio Vietnamo bombardavimas.

Esą jie norėjo norėję bombarduoti Dong Hoi orlaivyną, bet dėl nepalankaus oro pasirinko antraeilę užduotį ir bombardavo Tigro salą, kur esanti šiaurinio Vietnamo laivų bazė.

Pietiečiai taipgi giriasi, kad jie turi suėmę Nguyen Phan, šiaurės Vietnamo politinį veikėją, kuris buvęs su partizanais. Jis esą vasario 2 d. su grupe kitų politinių veikėjų persikėlė į Pietų Vietnamą veikimui su partizanais.

Kiek bombardavime neteko orlaivų, neskelbiama.

Kovo 15 d. vėl 100 orlaivų bombardavo šiaurės Vietnamą.

Tėvynė Už Viską Brangesnė

Sūnaus atsakymas P. ir V. Kuzmoms, gyvenantiems Kanadoje

Kartą seserį Eleonorą ir manė iškvietė į rajono vykdomąjį komitetą. Važiavom ir spėliojom, kokių gi reikalų. O čia mums sako:

— Jūsų tėvai per Kanados ambasadą Maskvoje išrūpino jums dokumentus išvykti į užsienį.

Mačiau, kaip sutriko sesutė. Ką ji galvojo, nežinau. O man labai skaudu pasidarė. Taip skaudu, kad, nieko neatsakęs, išėjau į gatvę. Nejučiomis mintyse klausiau juos, motiną ir tėvą: "Kodėl taip padarėt? Kodėl nepasitarėt, nepaklausėt mūsų nuomonės, nepasiteiravot, ar sutinkam palikti Tėvynę Kodėl?"

Skaudu buvo, tik suradus Jus, tėveliai, vėl apsiprasti su mintimi, kad Jūsų nepamatysime. Jūs nenorite palikti svetimės šalies, o mes — gimtojo krašto.

Kiekvienas, kas nė karto nepajuto ant savo galvos motinos delno, kad niekad naptikliai nesiglaudė prie tėvo, supras, kaip tai sunku.

Nei mamos, nei tėvelio Eleonora neprisimena. Ir aš tik tarsi per miglą juos bepamenu: per daugelį metų jų paveikslas išblėso.

Tai buvo 1944 metais. Aš ėjau šeštuosius, Eleonora buvo vos dveji metukai, o Vytukui — aštuoni mėnesiai. Ir tada Jūs, tėveli ir mama, palikote mus, tris mažylius, ir kartu su hitlerininkais pabėgote iš Lietuvos, Paaugės ne kartą klausiau save: "Kodėl?" Ir, neradęs atsakymo, klausinėjau žmones. Jie tikino, kad Jūs niekuo nenusikaltot Tėvynę ir liaudžiai, kad Jus suklaidino fašistinė propaganda, buržuazinių nacionalistų skleidžiamai gandai apie Tarybinę Armiją. O gal žmonės, kaimynai nenorėjo tūstyti ir taip nelabai skaidrios mūsų dalios, gailėjosi mūsų ir sąmoningai apsaugojo dar nuo vieno skaudaus moralinio smūgio? Nežinau. Tik niekaip negaliu suprasti, kaip žmonės, nepadarę jokio nusikaltimo, galėjo karo sukuryje palikti likimo valiai mažamečius vaikus, Tėvynę ir išbėgti į pasaulio kraštą?

Nelengva mums buvo augti, ypač pirmaisiais pokario metais. Augino mus giminaičiai, užjautė žmonės. Vytukas neilgai tepagyveno — greit mirė. Niekas nesistebėjo. Taip ir turėjo atsitikti, atplėšus aštuonių mėnesių kūdikį nuo motinos krūtinės.

Vakaruose dar dundėjo pabūklai, apylinkės miškuose slampinėjo banditų gaujos. Jie iš pasalų žudė naujakurius, Tarybų valdžios aktyvistus, degino sodybas. Lyg benamiai, alkani šunys, buržuaziniai nacionalistai bandė paskandinti kraujyje besikuriantį naują gyvenimą. Ir šituo sunkiu metu mes su Eleonora pajutom, jog

nesam našlaičiai, jog turim motiną. Tarybų valdžia neklausė, kur mūsų tėvai, nekamantinėjo, kodėl jie pabėgo su okupančiais. Mes jai buvome tik našlaičiai, ir ji apgaubė mus savo globa, paskyrė piniginę pašalpą, kurią kas mėnesį gaudavome, kol kiekvienam sukako po aštuoniolika metų. Štai kokia Motina mus išaugino, pastatė ant kojų, išvedė į gyvenimo kelią, suteikė man traktorininko specialybę. Ir ji niekad, o niekad neprikišo mums Jūsų pabėgimo. Netgi nė karto neužsiminė apie jį. Ir mes Jus pradėjome pamiršti. Eleonora buvo lengviau, juk ji Jūsų beveik nematė. O man, šiek tiek prisimenančiam ir Tave, mama, ir Tave, tėve, sunku buvo suvokti, jog esu našlaitis. Kad ir kaip rūpinosi mums Tarybų valdžia, globojo mus, visgi augome, neįsivaizduojami mus pagimdžiusios motinos rankų, negirdėdami rūpestingo, pamokančio tėvo žodžio. Mes galvojome, kad Jūs nebėra gyvų, nes net dvylika metų prabėgo nuo tos dienos, kai palikote mus, ir nė žodžio neparašėte, nepasidomėjote, ar dar gyvi Jūsų vaikai.

Tik 1956 metais pasiekė mus žinia, kad Jūs parašėte giminaičiams laišką, kuriame, be kita ko, teiraujatės ir apie savo vaikus. Tur būt, tai buvo laimingiausia diena mūsų gyvenime, ir mes abu be galo džiaugėmės.

Giminaičiai Jums parašė, kad esam gyvi, sveiki, linksmi. Pasakiau ir mes gavome Jūsų laišką. Pradėjome susirašinėti. Mes taip nuoširdžiai džiaugėmės Jus suradę, kad ir nepagalvojom prikišti skriaudos, padarytos prieš dvylika metų. Mes ją užmiršom. Mes buvom laimingi. Ir svajojom tik apie tą dieną, kada pamatysime Jus... Įsivaizduvom ją taip: vieną rytą Jūs atvažiuojat į kolūkį, ir mes abu su sesute pasitinkame Jus. Susirenka kolūkiečiai ir kartu su mumis džiaugiasi, sveikina Jus sugrižus.

Ir štai šitas neprašytas Jūsų kvietimas į Kanadą, iš anksto su mumis nepasitarus, išsiųpinti dokumentai... Nežinau kodėl, bet jie nubloškė mane atgal į tas dienas, kai, palikti vieni karo sukuryje, mes gailiomis ašaromis laistėme Jūsų dar neataušusias pėdas. Vėl viskas prisiminė, ir sena žaizda, jau bebaigianti užgyti, vėl atsivėrė...

Tarybų valdžia — kilni ir humaniška. Ji mus išaugino, ji mums suteikė galimybę patiemis nuspręsti savo tolesnį gyvenimą.

O Jūs, tikriausiai, galvojate, kad leidimas išvykti į Kanadą bus Eleonora ir man siurprizas, mylinčių tėvų dovana. Jūs labai labai skaudžiai apsirikoite. Ir, matyt, todėl, kad įsivaizduojate Tėvynę tokią, ko-

Panevėžio optinių prietaisų gamykloje gaminami horizontalūs ir vertikalūs optimetrai, kurių pagalba atliekami tiksliausi matavimai pramoninėje gamyboje. Gamyklos technikė Danguolė Barisaitė derina vertikalų optimetą.

Reikia Skirti Faktus nuo Fikcijos Vietname

Dr. David Gauthier

Filosofijos profesorius Toronto universitete

(Šis Dr. Gauthier straipsnis tilpo Toronto didlapyje Telegram. — Red.)

—

Diskusuojami Vietnamą, šio laikraščio editorialų rašytojai negali atskirti faktų nuo fikcijos.

Jie tai gerai įrodė savo pareiškimais pastaruoju metu. "Agresorius — begėdiškas, pasityčiojimų pilnas agresorius — yra Kinija... Komunistinė Kinija nusistačiusi militariniai užkariauti didžiumą — jei ne visą — Pietrytinės Azijos ir galimai ir Indiją".

Čia ne faktai. Tai didžiausia fantazija, patiekta be mažiaus-

ią ją palikote 1944 metais — skurstančią, vargingą, pusalka- nę. Toje Lietuvoje Eleonros ir manęs, dviejų našlaičių, būtų laukusi piemens, mergos, ber- no, samdinių dalia. Tokiu atve- ju Jūsų kvietimas, gal būt, tik- rai nudžiugintų mus. Gal tada ir paliktume gimtąjį sodžių, pa- sistengtume užmiršti ir ežerų mėlį, ir berželių žalumą. Juk kadaise tūkstančiai lietuvių bė- go iš savo žemės svetur laimės ieškoti. Tu, tėveli, tikriausiai pažįsti dusetiškį Juozapą Ste- lemėką, kuris 1932 metais emi- gravo į Kanadą. Ketverius me- tus jis ieškojo užjūryje laimės — ne, ne jos, o tik uždarbio, kasdieninio uždarbio duonos kąšniui, o paskiau, visiškai nu- sivykęs, parašė pažįstamiems laišką, paprašė pinigų, kad ga- lėtų sugrįžti atgal į Lietuvą. Jis nusprendė, kad ir vargą vargti gimtojoje žemėje ne taip sunku, kaip svetur...

Dabar iš Tarybų Lietuvos niekas nebėga. Reikalo nėra. Savo rankomis žmonės kala- sau ir vaikams laimę. Ir mes su Eleonora taip pat.

(Bus daugiau)

sio įrodymo. Tačiau daugelis žmonių tiki tam — ir remia trumparegišką, pražutingą A- merikos vyriausybės politiką.

Kinija Vietname nėra agre- sorius. Revoliuciją Pietų Viet- name veda Viet Kon, tautinis judėjimas, remiamas plačių masių, bet komunistų vadovy- bė. Daugumą ginklų, naudoja- mų Viet Kongu, sudaro ne Ki- nijos, bet amerikiečių. Jie bu- vo atimti iš Vietnamo armijos. Didžiuma jų partizanų yra pie- tiniai vietnamiečiai.

Priežastys revoliucijos yra aiškios. Pietų Vietnamo valdžia turi paramą tik turtingųjų, mi- litaristų ir katalikų mažumos. Kai vienas po kito diktatoriai ir militarinės juntos turtėja iš amerikiečių pagalbos, valstie- čiai palieka neturtingi, pri- spausti jų pačių valdžios, ka- dangi įtariamai esant komunis- tų simpatikais.

Šiaurinis Vietnamas, be abe- jonės, duoda pagalbą Viet Kon- gu. Bet jis neduoda direktyvų sukilimui. Net jeigu ir duotų, Šiaurės Vietnamas nėra Kiri- jos įrankis. Šiltas Kosyginio pri- ėmimas Hanojuje yra įrodymas, jog Šiaurės Vietnamas nori turėti Tarybų Sąjungos paramą, kad atrėmus kiniečių spaudimą.

Neigi Kinija nusistačiusi siekti militarinių užkariavimų. Kinijos komunistai panaudojo militarinę jėgą tikrai keturis kartus po Antrojo Pasaulinio karo.

Pirmiausia, jie panaudojo jė- gą sumušimui Čiang Kai-šeko, ir panaudotų ją vėl išvijimui jo iš Formosos, jeigu galėtų. Jie panaudojo jėgą Tibete. Bet šie abu buvo grynai vidujiniai konfliktai, per kuriuos komu- nistai siekė įsigalėjimo tradici- nėse ir pripažintose Kinijos ri- bose.

Trečia, jie panaudojo jėgą atmušimui Jungtinių Tautų jė- gų, kurios užėmė Šiaurės Ko- rėją. Čia jie atsakė į grumojimą, kurį pastatė JAV koman- dierius Douglas MacArthur, atvirai kalbėdamas apie perkė- limą Korėjos karo per Yalu upę į Kiniją. Jų intervencijos siekiu buvo atstatyti padalinimą tarp Šiaurės ir Pietų Korė- jų, kuris egzistavo prieš Šiau- rės Korėjos ataką.

Ant galo, jie panaudojo jėgą prieš Indiją. Jie aplamdė Indi- jos armiją, pademonstravo sa- vo gabumą pereiti per Assamą — ir pasitraukė, okupuodami tikrai tą teritoriją, kurią jie seniai savinasi Kinijos - Indijos rubežiaus ginčuose.

Kiniečiai neparodė mažiausios tendencijos naudoti milita- rinę jėgą praplėtimui savo te- ritorijos už istorinių Kinijos sienų. Aišku, jie nori būti do- minuojančia jėga Lotynų Ame- rikoje. Bet ši dominacija yra politinė ir ekonominė — ir ji turi būti laimėta ne Kinijos ginklais, bet remiant vidujinius revoliucinius judėjimus, suda- rant sutartis, kokios buvo su- darytos su Kambodija ir Bur- ma.

Kinija nėra agresorius Viet- name. Kinija nesiekia užkaria- vimo Pietrytinės Azijos. Bet Kinija nori įtraukti Pietrytinę Aziją į savo orbitą, užtikrinant egzistavimą draugiškų, gal net komunistinių vyriausybių. Ir šios vyriausybės nebus draugiš- kos Vakarams.

Prieš kinų taktiką, Jungtinės Valstijos naudoja strategiją, kuri tikriausiai sužlugs. Bergž- džias dalykas bandyti palaikyti reakcines vyriausybes, kurios siekia asmeninės naudos savo rėmėjams iškašičiais vystymo savo krašto — ką Jungtinės Valstijos daro Pietų Vietname ir Tailande, ir darė Laosoj ir Pietų Korėjoje.

Jeigu Vakarai nesuras drau- gų Pietrytinėje Azijoje, kurie tu- rėtų komunistų užsidedimą dėl industrinio ir agrikultūrinio au- gimo ir mūsų tikėjimą į indivi- dualias teises ir demokratines politines institucijas, tai Azija virst komunistine. Bombardavi- mas Šiaurės Vietnamo nesuras mums tų draugų.

Geras "Draugas"

Aną dieną Reid Scott, pa- rlamento narys iš Toronto, nau- jas demokratas (socialdemo- kratas) išreiškė baimę dėl to, kad Naujųjų Demokratų Par- tija nepasidarytų darbininkų partija.

Girdi, NDP neturėtų būti lei- džiamą sudaryti valdžią, jeigu ji atstovautų tikrai darbinin- kus.

NDP Ontarijos lyderis D. MacDonald kalbėjo kaip tik priešingai. Jis sakė, kad reikia įtraukti į šią partiją daugiau unijistų. Esą, nereikia bijoti darbininkų.

Scott'o pareiškimas gali at- nešti NDP didelius nuostolius.

Iš Kanados Gyvenimo

Simtas indijonų buvo atvykę į Edmontoną iš tolimosios šiaurės su reikalavimais padėti jiems. Jie skundžiasi, kad jiems stoka priemonių gyvenimą užsidirbti, o iš duodamos pašalpos negalima pragyventi.

Jie griežtai pabrėžė, kad jie nenori gyventi iš pašalpos. Jie patys nori pasidaryti pragyvenimą, tik reikia jiems pagalbos.

Delegacija taipgi nusiskundė, kad federalės valdžios skirti pareigūnai trukdo jiems patiemis spręsti savo problemas, vetuoja jų nutarimus.

Toronto universiteto studentai palaiko sėdėjimo pikietą prie Jungtinių Valstijų konsulato pasimainydami, dieną ir naktį.

Jie tuom reiškia protestą prieš pietinių valstijų rasistų žiaurumą, negrų demonstrantų

mušimą.

Ypač studentus sujaudino žinia, kad mirė protestonų kunigas J. J. Reeb, sumuštas baltųjų rasistų. Kunigas Reeb, baltųjų rasės, atvyko į Selmą net iš Bostono, kad padėjus negrams laimėti balsavimo teisę.

Concovation salėj įvyko protesto mitingas, kuriame kalbėjo du negrai iš Jungtinių Valstijų.

Albertos aukščiausias teismas patvarkė, kad Edmontono miesto majoras William Hawrelak negali būti majoru. Mat vienoj kompanijoj, kuri daro biznį su miestu, jis turi 40 procentų šerų.

Tai jau ne pirmas sykis jam tenka apleisti majoro vietą. Bet žmonės renka jį ir tiek. Vajkiausiais sekančiais rinkimais jis bus ir vėl išrinktas majoru, tik jis turės sumažinti šerų skai-

čių iki 25 procentų.

Beje, jis ketina duoti apeliaciją prieš teismo sprendimą.

Kvebeko policija, ieškodama Lucieno Rivardo, darė kratas daugelyje namų, kurių gyventojai vienu ar kitu tarpu draugavosi su Rivardu.

Kratos buvo daromos net miestelių majorų namuose. Vienas parlamento narys skundėsi prieš gandus, būk išduotas varantas daryti kratą jo namuose.

Bet Rivardo nesuranda ir tiek.

Kartais policiją sukelia antkojų pranešimai, būk buvo pastebėtas jis važiuojant automobiliu ar užeinant kur. Vienas Ontarijoje raportavo matęs jį važiuojant automašina, bet policija nerado jokių pėdsakų.

Tuo tarpu jo žmona su pasu kišenėj laukianti žinios iš kurio tolimo krašto. Ji tuoj vyktų pas jį.

Beje, paskirta \$15,000, kas suteiks informacijų, kurios vestų prie jo suėmimo.

Parlamentas atmetė konservatų pasiūlymą, kad pensjonams, kurie dabar gauna po \$75 į mėnesį, būtų pridėta po \$25.00 iš Canada Pension Plan, kai planas bus priimtas.

Taipgi buvo atmestas pasiūlymas leisti pensjonieriams, imantiems pensiją nesulaukus 70 metų, daugiau negu \$900 į metus nesumažinus pensijos.

Debatai Canada Pension Plan klausimu tebeina.

Kanadietis

Pasidairius po Pasaulį

Kambodijoje įvyko Indokinijos tautų konferencija, kurioje buvo atstovaujama 38 organizacijos. Konferencija priėmė reikalavimą, kad amerikiečiai pasitrauktų iš Vietnamo, ir kad būtų sušaukta tarptautinė konferencija Vietnamo, Laosos ir Kambodijos problemų išsprendimui.

Jeigu Vakarų Vokietija pripažins Izraelį, tai greičiausiai arabų šalys nutrauks ryšius su Vakarų Vokietija.

Egipto prezidentas Nasseras dar grumoja Rytų Vokietijos pripažinimu.

Jungtinės Valstijos veikiausiai eis prie nutraukimo paramos Indonezijai, kurios prezidentas Sukarno yra pasakęs, kad amerikiečiai gali eiti į peklą su savo parama.

JAV daro spaudimą į Indoneziją todėl, kad ji puldinėja ant Malazijos.

Britanijos premjerui H. Wilsonui atsirado dar viena bėda. Nemaža dalis darbiečių parlamento atstovų užprotestavo, kam Wilsonas pritarė JAV atakoms ant Šiaurės Vietnamo.

Wilsonas, atrodo, turės keis-

ti savo nusistatymą.

Francija ir Tarybų Sąjunga pasisako už Genevos konferencijos sušauklmą Vietnamo klausimui aptarti.

Francija taipgi ispėja Ameriką, kad ji nerems Amerikos, jeigu kiltų karas tarp Amerikos ir Kinijos.

Pietų Vietnamo budistai kalba, kad Pietų Vietname turės būti įvesta liaudies valdžia, kai karas baigsis, patinka amerikiečiams ar ne.

Nekurie budistų lyderiai reikalauja, kad amerikiečiai ištrauktų savo kariuomenę.

Anglijos karalienė galų gale atšaukia savo dėdienės boikotą.

Ji aplankysianti dėdę — Windsorio diūką ir jo žmoną Ilogoninę, kur diūkas guli po operacijos ant akies.

Windsoro diūkas buvo Anglijos karalius Edward VIII, bet buvo priverstas išsižadėti sosto, kai jis užsispyrė vesti divorsuotą amerikietę Simpsonienę. Tada ir prasidėjo Simpsonienės boikotas.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT

Šviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostijimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

Apsilankykite savo tėvynėje naudojant patarnavimą geriausiai patyrusių Rytinėn Europon kelionių ekspertų. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimamė užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokesį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų dėl 1965 metų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$4.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį šiais metais, kad gavus nuo liepos 1 d. 1965.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Canada.

Kristijono Donelaičio statula, sukurta žinomo lietuvių skulptoriaus Konstantino Bagdono.

BUENOS AIRES. — Peronistai Argentinoje per rinkimus padidino savo atstovų skaičių trigubai.

Dovanos Giminėms Tarybų Sąjungoje!

UKRAINSKA KNYHA

Priima užsakymus dėl tarybinių aukštos kokybės prekių. Šios "Podarok" dovanos gali būti užsakytos už Kanados pinigus Kanadoj gyvenančių dėl pristatymo Tarybų Sąjungoje.

Dovanos pristatomos per 4-7 savaites po priėmimo užsakymo, be jokių mokesčių gavėjams.

Kainos prieinamos. Štai keletas pavyzdžių (čia neįeina mažas patarnavimo mokeskis):

Autom. Moskvich	\$1,757.90	Laivelio motoras	\$132.13
Motorciklas	198.20	Refridžeratorius	138.75
Motorskuteris	211.42	Skalbiamoji mašina	89.71
Vyr. Dviratis	39.64	Siuvamoji mašina	38.31
Moter. Dviratis	40.95	Dulkių siurblys	37.00
Berniukų Dviratis	30.53	Televizorius	194.23
Mergaičių Dviratis	31.18	Patefonas	117.01
Vaikų Dviratis	12.56	Bayan akordianas	128.11

Ir daugelis kitų, kaip elektriniai namų apyvokos daiktai, radijo imtuvai, juosteliniai rekorderiai, pianinai, foto kameros, prožektoriai, rankiniai laikrodėliai, binokliai, medžiagos, staltiesės, lovų uždangalai, divonai, rankšluosčiai, parfumerija.

★ ★ ★

Priedui prie to, Ukrainiska Knyha tęsia reguliarią patarnavimą.

Mes slūnciame prekes, pirktas siuntėjo, visas išlaidas sumokėjus Kanadoje; taipgi apmokėtus maisto siuntinius, sudarytus iš kanadiškų ar daniškų produktų.

Mes parduodame visokius dalykus dėl dovanų siuntinių.

Dėl tolimesnių informacijų kreipkitės:

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto 4, Ontario

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

ŽMONĖS KOVOJA PRIEŠ NETEISYBĘ, UŽ SAVO TEISES

Visas pasaulis jaudinasi dėl įvykių pietinėse Amerikos valstijose. Žmonės stebisi, kaip baltas žmogus, dar krikščioniu pasivadinęs, gali taip žiauriai elgtis su kitu žmogumi, nors jo oda yra tamsesnė. Ir kai tas tamsesnės odos žmogus tiek mažai tereikalauja — teisių balsuoti, kokias turi visi kiti. Jei pirmiau negrai kovojo už panaikinimą segregacijos mokyklose, bažnyčiose, valgyklose ir t. t., tai dabar jie nori tikrai teisių užsiregistruoti, kad galėtų balsuoti. Bet juos pasitinka su valstijine armija, ašarinėmis bombomis, lazdomis.

Niekas negali sakyti, kad tai komunistinis judėjimas. Jam vadovauja negrų dvasiškis M. L. King. To judėjimo dalyviai religingi. Jie demonstruoja, meldžiasi, giesmes gieda. Net ir birčistai nedrįsta kaltinti, kad jų judėjimas yra komunistinis. Tiesa, kad komunistai šilčiausiai pritaria jų kovai, bet jie nevadovauja ir jokių direktyvų neduoda.

Bet negrų kova pietinėse Amerikos valstijose nėra išimtis. Ir Pietų Vietnamo žmonės nėra komunistai didžiulyje. Gal jiems vadovauja komunistai ar jų simpatikai, bet didžiulyje yra paprasti žmonės, kuriems nusibodo vilkti savųjų ir svetimųjų jungą. Nepaslaptis, kad to krašto valdonai yra supuvę, sukčiai, krauną sau didelius turtus išnaudodami žmones, grobdami amerikiečių paramą. Bet tenai Jungtinių Valstijų armijos, panaudodamos moderniškausius ginklus, nori kraujuose paskandinti žmonių kovas už savo teises. Prezidento Johnsono valdžia pritaria negrų kovoms, bet ji nenori pripažinti, kad Pietų Vietnamo žmonės kovoja taip pat už savo teises.

Tas pat ir Pietų Amerikoje ir daugelyje kitų vietų. Visur paprasti žmonės, nesvarbu kas juos veda, socialistai, komunistai, dvasiškiečiai, siekia žmoniškesnio gyvenimo, pasilivuosavimo nuo vienokios ar kitokios vergijos.

Buvo ir Kanadoje tokių kovų. Žmonės demonstravo ir kovojo už unijų, susirinkimų, žodžio ir spaudos laisvę. Buvo ir aukų. Jų tarpe krito ir draugas Morkūnas, kovodamas už teises turėti uniją kasyklose. Bet tie laikai toli užpakalyje. Dabar Kanadoje visi aiškiai mato, kad buvo didelė klaida iš tų pusės, kurie norėjo trukdyti žmonių judėjimą už savo teises, už žmoniškesnį gyvenimą.

TAIP NEGALES BŪTI

Daug kas, pranašaudami automacijos pasėkas, siūlo jau dabar pradėti auklėti žmones, kaip gyventi be darbo. Girdi, kuo toliau, tuo vis mažesnis nuosimtis žmonių dirbs, o kiti turės gyventi be darbo, visuomenės išlaikimui. Yra tokių, kurie pranašauja, kad už kokių 25 metų du procentai pagamins pakankamai dėl visų kitų. Tokie pranašavimai, tačiau, yra tikrai tušti spėliojimai. Panašūs tiems, kurie, išradus atominę bombą, sakė, kad kalnai bus nugriauti, ledynai ištarpinti ir daug ko kita padaryta.

Kad automacija auga tai faktas. Bet tai nereiškia, kad jai išsiplėtojus tik maža dalis žmonių dirbs, o visi kiti gyvens iš pašalpos. Taip negalės būti. Tai būtų labai nenormalu. Tokia visuomenė ilgai negyventų. Ir žmonija nesileis prie to.

Juo daugiau automacija plėsis, tuo ilgiau jaunimas turės sėdėti mokyklose. Darbas turės būti sutrumpintas. Gal tik kelias valandas į dieną dirbs viena pamaina. Gal bus žymiai prailgintos atostogos. Bet turės būti aprūpinti darbu visi. Visai be darbo žmogus negali būti normalus. Tai viena. Kita, pašalpos ar kokios nors nedarbo apdraudos juk visuomet mokama labai mažai.

Prie visa to, reikia atsiminti, kad trečdalis pasaulio jau dabar yra išrišęs nedarbo ir automacijos problemas. Kita, juk tik maža dalis pasaulio skundžiasi pertekliumi. Toj pačioj Amerikoje dešimtys milijonų tebegyvena skurde. Norint aprūpinti visus žmones nors pagrindiniais gyvenimo reikmenimis jokia automacija negalės patenkinti per šimtą metų. Juk ir dabar ne daug žmonių, kurie galėtų pasakyti, kad jiems jau nieko nebereikia.

Verkšlenimai apie automaciją, sužiniai ar ne, nori ištelinti nedarbo buvimą, šios sistemos nesugebėjimą pašalinti ne-

Sporto aikštelė naujame gyvenamųjų namų kvartale Vilniuje.

PO ANTIKOMUNIZMO MASKA

N. AUKŠTUOLIS

Daug kur antikomunizmas skaitomas lyg kokia dora. Net ir demokratijos šalyse antikomunistas yra saugesnis, negu bent kiek pažangesnis žmogus. Mūsų pačių Kanadoje esą slapta sekami profesoriai, studentai, kurie dalyvauja judėjime prieš karą, už nuklinį nusiginklavimą. Net atviras prisipažinimas esant bedieviu daug kam sudaro nemažai kliūčių. Nėra, tačiau, žinoma, kad kas būtų nukentėjęs už antikomunizmą.

Bet antikomunizmas yra padaręs žmonijai negirdėtų nuostolių. Čia pašimsime keletą pavyzdžių, kurie parodys tą faktą labai aiškiai.

Pirmiausia, kiek žmonių nukentėjo tuoj po pirmo pasaulinio karo, kai įvairių šalių ginkluotos jėgos veržėsi į Rusiją, kad pastojus kelią revoliucijai. Milijonai žmonių žuvo ar mirė iš tos priežasties. Invazijos atnešė Rusijos žmonėms didžiulį skurdą ir badą.

Kovodami prieš komunizmą, Europos šalių diktatoriai ir diktatoriškai sunaikino daugelį puikių žmonių. Vienus sušaudė, kitus sunaikino kalėjimuose. Daugeliui reikalingų reformų buvo užkirstas kelias apšaukiant komunistų pastangomis. Daugelyje šalių demokratinė tvarka buvo sunaikinta "gelbstint" kraštą nuo komunizmo. Taip buvo ir mūsų gimtajame krašte Lietuvoje.

Jungtinių Valstijų ir kitų šalių kapitalistai suvertė bilijonus dolerių į Vokietiją ir Italiją, kadangi tų šalių diktatoriai gyrėsi, būk jie nori pastoti kelią komunizmui. Jie, po antikomunizmo maska, ruošėsi užkariauti visą pasaulį. Kuo tas viskas baigėsi, visi gerai žinome. Milijonai žmonių žuvo, materialiai nuostoliai siekė šimtus bilijonų dolerių. Prieš tuos diktatorius turėjo kovoti ir mirti žmonės tų šalių, kurios tuos diktatorius išaugino.

Dabar Jungtinės Valstijos teisingai visus savo veiksmus po

visą pasaulį gynimusi nuo komunizmo. Tuo pačiu išrokavimu buvo pastatyta ant kojų Vakarų Vokietija. Ji jau turi virš 400,000 vyrų po ginklu. Nori nuklinių bombų. Kas gali žinoti, gal vokiečių ginkluotojams ir vėl teks susidurti su vokiečiais, kai jie pasijus tvirti ir pradės statyti reikalavimus.

Pietų Amerikoje ir kituose kontinentuose po antikomunizmo maska palaikomos diktatūros, žlugdomos reformos, naikinama demokratija, nors jos ir taip nedaug buvo.

Reikia prisiminti, kad Vokietija savo laiku buvo pažangi šalis. Ji davė daug mokslininkų. Bet vardan antikomunizmo buvo sudegintas reichstagas, prie valdžios pastatytas Hitleris. Zingsnis po zingsnio vokiečių tauta buvo paversta laukiniais barbarais. O kas gali žinoti, kad Jungtinės Valstijos išsilaikys? Juk ir JAV politika veda prie to. Bus nuslopintas komunistinis judėjimas, paskui antikininis. Kas gali žinoti, kad neatsiras toks pat režimas Jungtinėse Valstijose, koks buvo Vokietijoje?

Pasaulyje vyksta socialinė evoliucija. Kur ta evoliucija sulaukoma, išsiveržia revoliucija. Norint užtikrinti kelią demokratinėi pažangai, reikia praveisti reikiamas reformas, plėsti demokratiją, padėti evoliucijai.

Kanada yra geras pavyzdys. Kai Kanadoje siautė reakcija, kiekvienas darbo žmonių reikalavimas buvo slopinamas politikos buože, šalyje nebuvo ramybės. Dabar, pravedus reikiamas reformas, gyvenimas eina pirmyn ramiu keliu. Visi pamatė, kad tos reformos yra naudingos visiems. Tos reformos pašalino ir tariamą komunistinį pavojų.

Užbaigiant reikia pažymėti, kad antikomunizmas nėra jokia apsauga nuo komunizmo. Kur reakcija ir fašizmas siautė, vi-

darbą, skurdą ir alkį, kai šalyje netrūksta nei darbo rankų, nei resursų. Žmonės neturi tinkamų drabužių, gyvena lušnose, negali vaikų leisti į mokslo, o šios sistemos teisintojai verčia bėdą ant mechanizacijos, automacijos. Jei automacija tokia gera, tai kodėl gi ji neparūpina tinkamo gyvenimo visiems žmonėms nors savo šalyje?

Iš KLLD CK Raštinės

Aukos Apšvietos Fondui

Mokėdamiesi motines duokles, aukojo apšvietos fondui sekančiai:

Toronto kuopos: M. Paužienė 85 centus, A. Berškis 45 centus, A. Galinaitis 85 centus, G. Račis 45 centus, S. Karvelis 85 centus, J. Grigaliūnas 45 centus, J. Kuktaras 45 centus, A. Lapata 35 centus, O. Vilkelienė \$1.00, A. Kavaliauskas \$2.-85.

Hamiltono kuopos: P. Morkūnas \$1.00, J. Kubilius \$1.00, J. Astylienė 80 centų, A. Petronis \$1.00, P. Vaivila \$1.00, Ch. Pampalas \$1.50, N. Garbatavičius 50 centų, J. Aršauskas \$1.00, A. Maldeikienė 70 centų.

Montrealo kuopos: J. Stukas \$2.85, A. Balčiūnas \$2.00, J. Petronis \$1.00, J. Braknys \$1.-00, K. Cekaitis 85 centus, S. Verbyla 85 centus, J. Mikaliūnas 50 centų, J. J. 50 centų, Kazys 45 centus, Antanas 45 centus, J. Dagis 45 centus, Ed. Strelis 45 centus ir M. Gudus 45 centus.

—o—

Paskubėkit su duoklėmis

Hamiltono kuopos beveik visi nariai užsimokėjo duokles jau už šiuos metus. Daug narių Montrealo kuopos jau užsimokėjo. Paskui juos seka Toronto kuopos nariai. Bet nemažai Toronto kuopos narių užsimokėjo tik už praėjusius metus, palikdami šiuos metus. Koks išrokavimas būti atsilikusiais? Šiomet knygų leidimas daugiau kainuos, tad būtų gerai, kad visi nariai pasimokėtų duokles ir už šiuos metus, nelaukiant metų pabaigos.

KLLD CK.

NEW YORK. — "The Worker" iš kovų 9 dienos patalpinimo komunistų veikėjo Gus Hall pareiškimą. Hall sako, kad JV vyriausybė, kaltindama JAV Komunistų partiją ir neturėdama įrodymų, teismą nukėlė iš kovo 15 dienos į spalio 11 d.

Toronto. — Peoples Church Willowdale distrikte 717 balsų prieš 287 pasisakė už palaikymą mirties bausmės įstatymo Kanadoje.

sokiais būdais slopino reformas, nakino komunistus, tenai šiandien jau nebėra kapitalizmo. Geriausiai jis laikosi ten, kur buvo demokratija, vykdomos reformos. Skandinavijos kraštai gali būti to pavyzdys. Jeigu būtų sukeltas dar vienas karas, vardan gelbėjimo pasaulio nuo komunizmo, tai greičiausiai kapitalizmui būtų padarytas galas. Du praėjusieji pasauliniai karai juk pradžioje daugelį carų ir diktatorių, sudarė sąlygas panaikinimui kapitalizmo trečdalyje pasaulio.

Antikomunistai yra žalingi žmonės. Jie gali įvesti pasaulį į naujas bėdas, naujas skerdynes.

Grįžę
nedegė
sirėmė
ties vi
kalta?
susidė
negali
ji. Šia
Iš jos
venimė
visoki
tai rei
Jau
išsibėr
pakilo,

I P
vaziuo
"Ko t
imti, ž
gų n
valdo
Parva
pavyd
tave r
terij M
ne kas
su pilu
"ponu
maloni
ti, iš
kad t
Viešni
gal ne
pas d
vieni j
mas jė
vo.

Kau
užėina
sižiūri
tom s
išsėdi
Pet
neklū
mandi
visai
pirmą
kad te
gal ko
bučiau
ir kor
minin
vairia
—Pet
jis me
davo.
ir čia
kia dži
du ji i
Buv
Skleid
stogės
vo na
kregžė
sibeldi
siukas
tęs.

—
dė šn
— l
mius i
Šit
— ša
Kęstu

Pastabos

Ivykiai Selmoje, Alabamos valstijoje, sukėlė kovon ne tik amerikiečius, laisvės kovotojus, bet ir kanadiečius.

Ypatingai gražų ryžtą ir iniciatyvą parodė Toronto universiteto studentai.

Jie be pertraukos, dieną ir naktį, jau šešios paros demonstruoja prie JAV konsulato Toronte.

Džiugu ir malonu žiūrėti į juos, tokį kilnavasį jaunimą!

Taipgi jų iniciatyva įvyko tūkstantinė studentų demonstracija Ottawoje.

Į tą judėjimą — už pilnas civilines teises negrams — turėjo įsitraukti net mūsų nekurie politikieriai.

Ypatingai šiame judėjime didelį aktyvumą rodo kunigai. Žinoma, tik anglikonai, protestantai.

Katalikai kunigai į tokias kovas neina. Jie tik renka sau pinigų ir šildo savo minkštus patalus.

Taigi, Dėdei Samui bėdų pilnos rankos.

Jis gina laisvę ir demokratiją visame pasaulyje, bet, pasižiūri, kad tos laisvės ir demokratijos nėra namie.

Prezidentas sako, kad jis siųs ir kariuomenę gynimui negrų teisių į Alabamą, bet kol kas vis dar neturi reikiamų tam įstatymų.

Žmonių teisių gynimui įstatymų vis trūksta. Jų netrūksta tik turčių teisių gynimui.

Taip, laikui bėgant, gal atsiras ir reikalingi įstatymai.

Seniai jau jų reikėjo. Ir visi žinojo, kad jų reikia. Bet kol kova neišsivystė iki čiukuro, niekas nepasirūpino jais.

Tas ir parodo, kad žmonių teisių gynimui visad reikalinga kova.

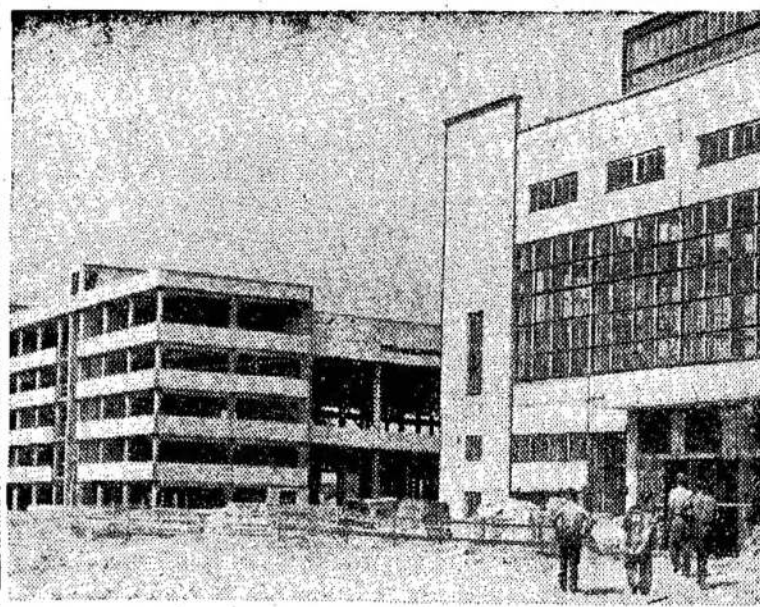
Vis tik pažymėtina, kad šioj kovoj už negrų teises Amerikos pietuose, labai didelį vaidmenį sulaušė spauda ir televizija.

Ji vaizdžiai ir aiškiai pavaizdavo mušikas, policijos brutalumą. O tai ir prisidėjo dėl tos kovos išspletimo ir persimetimo į Kanadą.

Ot, sakau, jei televizija galėtų taip aiškiai pavaizduoti ir vykstančią aukštose vietose korupciją, tai ir jai gal greitai ateitų galas.

"Hitleris ir Jėzus Kristus", —sako vienas Montrealo vienuolis mokytojas, — "turėjo daug bendrų žmogiškų gėrybių"... Tik Kristus buvo kiek prašmatnesnis už Hitlerį, todėl kad jis buvo dievas.

Jis savo klasėje Hitlerio ir Kristaus paveikslus laikė pakabinęs šale vienas kito, o vaikus mokino — hitleriškai, sumušus

Panevėžio elektrinių vamzdelių gamyklos statyba.

Ką Kiti Rašo

Bet kodėl jie Pauliaus balso neklauso?

Kunigų marijonų organas "Draugas" (vas. 20 d.) paduoda sekamus popiežiaus Pauliaus VI atsisaukimo žodžius: "Visa žmonija — kalbėjo šv. Tėvas — iš naujo dreba dėl taikos likimo; ir vėl naujos grėsmės debesys apgaubia kilnias tautas didinant kančias ir gedulą. Taikos kunigaikščio vardu, vykdydami mūsų tiesioginę misiją, kreipiamės į visus tuos, kuriuos tas konfliktas liečia, apsaugoti nekaltas tautas nuo naujų bandymų ir naujų ašarų.

"Atrodo tiesiog netikėtina, jog dabar, kai dar taip gyvai prisimename tą baisiąją rykštę, pareikalavusią tiek aukų ir kančių, kai dar neužgydyta tiek žaizdų, kas nors galėtų galvoti apie karą! Argi nieko nepamokė iškentėtos kančios ir rūpesčiai, neapsakomi griuvėsiai ir baisiausi žiaurumai?"

Idomu, kad tų žodžių "Draugas" nesveikina ir neragina savo skaitytojų juos įsidėti giliai į širdį. Iš tikrųjų, "Draugas" dar nėra niekados parėmęs šį popiežiaus atsisaukimą, niekados nėra pasisakęs prieš naujo karo grėsmę. Kaip tik priešingai: "Draugo" redaktoriai spiauna į popiežiaus atsisaukimą ir visomis jėgomis darbuojasi išvien su tomis reakcinėmis jėgomis, kurios pasauliui grumoją termobranduoliniu karu.

— Laisvė

kulnimis, šuktelėti: "Heil Christ!"

"Heil"!... Štai kas kvepia daugeliui katalikiškų vadeivų.

Gal nedaug tokių mokyklų, "brolukų" vienuolių vadovaujamų yra pas mus, bet, pasirodo, yra...

O tos naciškos, hitlerinės dvasios vis yra daugiausia ten, kur "brolukai" turi neribotas teises, kaip Kvebeko provincijoje.

Z. Janauskas

Kvailos pastangos

Visa Amerikos pažangioji visuomenė seniai piktinasi ragangaudiška Ne-amerikinės veiklos komiteto veikla. Net jau ir švaresnioji komercinės spaudos dalis reikalauja tą komitetą uždaryti.

Bet kaip tik priešingai galvoja mūsų lietuviški menševikai. Jie per savo spaudą viešai suteikė komitetui palaiminimą. Girdi, jis atlieka "labai naudingą darbą".

Toks jau tos nelemtos grupelės išsigimimas!

Iš visų jų laikraščių ir iš visų raketieriškų "vadavimo" šaltinių taip ir plaukia instrukcijos ir reikalavimai, kad niekas iš Amerikos lietuvių šiomet nē nepamastytų vykti į Lietuvą. Jau iš anksto krikštija "išmano. Tai jų šalis, jų pačių reišavo senąją tėvynę aplankyti.

Ko jie taip bijosi? Aišku, bijosi tiesos. Jie yra tiek primelavę apie Lietuvą savo paskėjams, jog žino, kad žmogus, nuvykęs į Lietuvą, ras visai ką kitą. Na, ir sugrįžęs jų biznio neberems. Jiems bus riestai.

Bet, žinoma, jų pastangos veitui. Norinčiųjų važiuoti bus labai labai daug. Tik klausimas, ar visus juos Lietuva galės priimti, nes, kaip žinia, turistiniai patogumai Lietuvoje dar nėra plačiai išvystyti. Priims tiek, kiek galės, kiek sąlygos leis.

— A. Bimba

Lippmannas ir menševikai

Vasario 22 d. iš CBS televizijos (Niujorke — Channel 2) buvo apklausinėtas įžymusis amerikietis kolumnistas Walter Lippmann, komercinės spaudos kolumnistų tūzas.

Kolumnistas pripažino tai, ką mes visuomet teigėme, kad, būtent, šiuo metu Pietų Vietnamo verda pilietinis karas (Civil War). Tai karas tarp pačių pietvietnamiečių, ir JAV įsikšimas į jį — klaida, nepasakius aštriau.

Mūsų šalis, nežiūrint, kiek pastangų dės, ten nieko nelaimės, o jei ji vis puls šiaurės Vietnamą, neišvengiamai į karą įtrauks ir kitas šalis.

Tad vis daugiau ir daugiau amerikiečių ir kitų pasaulio kraštų žmonių ragina JAV vyriausybę baigti karą Pietų Vietnamo — baigti susitarimais. Tegu patys Vietnamo žmonės tvarkosi, kaip jie geriausia išmano. aTi jų šalis, jų pačių reikalas.

Pietų Vietnamo budistų vadai taip pat ragina baigti brol žudišką karą.

Pasisakyti, kovoti už taikos pasauli išlaikymą yra garbingas dalykas. Tai tikrasis humanizmas. Ir į taikai apginti gretas vis daugiau ir daugiau milijonų žmonių įsitraukia.

Čikagos menševikų laikraščio redaktorius, žinoma, stoja už tai, kad karas Pietryčių Azijoje būtų plečiamas, kad Amerika komunistams "duotų į kailį". Esą, "Komunistai pradeda galvoti tik tai, kada jie gauna į sprandą".

Koks mandras pasakymas! Tokia savo "filosofija" P. Gri gaitis manęs nenustebina. Ir ginčytis su juo būtų veitus laiko gaišinimas. Sugargazėjęs menševikų tūzas jau nebesugeba logiškiau pasisakyti.

Jis nežino net to, jog sėjamos iš lėktuvų bombos nesirenka, kas komunistas, kas ne, — jos krinta ir lygiai žudo visokius žmones ir naikina jų turta.

— R. Mizara

Bus dėkingi?..

Šiuo metu Tarybų Sąjungoje mokosi 28 tūkstančiai studentų iš 82 pasaulio šalių. Vien tik paskutiniaisiais metais į TSRS universitetus ir institutus įstojo 4 tūkstančiai užsienio studentų. O Patricio Lumumbos vardo tautų draugystės universitete mokosi 839 studentai iš Lotynų Amerikos, 646 studentai afrikiečiai, maždaug 1,100 studentų iš Azijos ir Artimųjų Rytų šalių.

Studentai kas mėnesį gauna stipendiją, kurios visiškai užtenka maistui ir asmeninėms išlaidoms. Gyvena puikiuose kambariuose, naudojami visiškai nemokamu aptarnavimu, bibliotekos paslaugomis, gauna nemokamus vadovėlius.

Ir ar tie jaunuoliai baigę mokslus nebus dėkingi Tarybų Sąjungai? Aišku, kad bus dėkingi.

— S. J. Jokubka

"Rūpinasi" bedarbiais

Amerikoje apie 5 milijonai bedarbių. Kas jau kas, bet profesinių sąjungų vadai turėtų tuom smarkiai susirūpinti.

Na ir "susirūpino". Miami Beach rezorte šiom dienom vyksta AFL-CIO viršininkų susiavimas. Ten prezidentas George Meany tiesiog išplūdo Amerikos industrialistus, kad jie esą trumparegiai, bandydami praplėsti prekybą su TSRS

ŠYPSENOS

Kaip ir buvo tikėtasi

Parapijoj buvo daug turtingų ir neturtingų žmonių. Klebonas pamane, kad būtų gerai sugraudinti turtinguosius, kad nepasišykštėtų pašalpai.

"Tu, kurie turi daugiau, negu reikia, švenčiausia pareiga dalintis savo turtu su tais, kurie neturi", išdrožė jis.

Po pamaldų klebonas pasiteiravo pas aukų rinkėją, kokias pasekmes turėjo pamokslas.

"Ne kokias", atsakė rinkėjas. "Tikinau neturtinguosius tiktai".

Visi nereikalingi

Du politikieriai susiginčio dėl savo platformų.

"Nemanykit, kad jūs apgausite visus balsuotojus", perspėjo vienas antrą.

"Man visų ir nereikia, kad tik 51 procentas patikėtų manimi".

Minties Laisvė

Association Generale de l'Universite de Laval sudarė tarybą, kuriai pavesta ištirti kaltinimus, būk Carabin, Lavalio universiteto studentų laikraštis, skleidžia marksizmą ir šaiposi iš religijos.

Kaltintojai nori, kad dabartiniai redaktoriai būtų atstatyti, o jų vieton pastatyti, kurie nusimano apie teologinius klausimus.

Laikraščio redaktorius Yves Mailhot atsisako rezignuoti.

KARACHI. — Pakistano vyriausybė kaltina, kad Indijos kariai įsiveržė ir okupavo Pakistano kaimą, o jo 1,500 gyventojus išvaikė.

ir liaudies demokratijos šali mis.

Net pagrūmojo ivesią laivakrovius į streiką ir boikotą, jei Amerikos produktai pradės plaukti "anapus geležinės uždangos".

Tuom tarpu tose šalyse, įskaitant ir Liaudies Kiniją, Amerikos produktams rinka neišmatuojama.

Šimtai tūkstančių, gal milijonai darbininkų būtų surinkti iš gatvių į "užšaldytas" dirbtuves. Ir gamintų naudingus produktus, ne vien karo reikmenims.

Tai ve, kokie elementai kontroliuoja profesines sąjungas Amerikoje!

Kas jam, tokiam Meany; jis pasiima metinės algos \$50,000 ir gal dukart tiek "smulkiom išlaidom". Gi eiliniai unijistai — pasikarkit!

Yra proga, patys stambiausi industrialistai permato kur galima parduoti per visius produktų. Bet Meany sako — neleistina!

— L. Jonikas

Montrealo žinios

Atžymėta Kovo Aštuntoji

Kovo 6 d. gražiai atžymėta Tarptautinė Moters Diena mūsų kolonijoje, rengta bendromis kelių tautų moterų pastangomis (apie tai rasite plačiau parašyta kitoj vietoj), kur turėjome viešnią, labai gabią kalbėtoją iš Toronto, tai Kanados Moterų Kongreso Nacionalę Prezidentę — Helen Weir, kuri savo labai tūringa ir talentinga kalba dalyvių neapvylė. Tai moteris, kuri plačiai dalyvavusi įvairiose tarptautinėse moterų konferencijose, energingai darbuojasi už didesnes moters teises, už jos būvio pagerinimą ir už gražesnę ir laimesnę viso pasaulio žmonių gyvenimą, be karų, be išnaudojimo žmogaus žmogumi, už savo ir viso pasaulio vaikų šviestį ir laimingą ateitį!

Du Nanji Kapai

Kovo 3 d., Verduno Generaligoninėje, po penktos širdies atakos, mirė Ona Adakauskienė - Platukaitė, sulaukusi 63 metų amžiaus. Į šią šalį atvyko po pirmo pasaulinio karo iš Lietuvos, iš Kaniukų km., Daugų valsč., Alytaus apskr. Dideliame nulūdime paliko gyvenimo draugą, vieną brolių ir sesutę T. Lietuvoje, vieną sesutę Lenkijoje ir kitus gimines JAV.

Laidotuvės buvo didelės ir gražios, kuriose dalyvavo ir velionės seserėčia su dukra iš

JAV. Po laidotuvių dalyviai buvo puikiai pavaišinti.

Tą pat dieną mirė kitas senas šios kolonijos gyventojas, tai Jurgis Klimavičius, sulaukęs 86 metų amžiaus. Paliko liūdesyje vedusią dukterį su šeima.

Neteko Brolių T. Lietuvoje

Petrė Bendžaitienė gavo liūdną žinią iš T. Lietuvos, kad ten mirė jos brolis Juozas Klioštoraitis.

Taipgi neteko savo brolio T. Lietuvoje — Juozo Matulevičiaus, montrealietė Ona Juknelienė.

Visiems netuksiems savo artimųjų gili užuojauta, o mirusiems amžina ramybė.

Serga

Siuos žodžius rašant sunkiai serga Shirley Skripkienė (Vyto Skripkos žmona) ir jos mažoji dukrelė. Linkiu greitai pasveikti.

K.

Apie Paminėjimą

MONTREAL. — Ukrainų kultūros namuose, gražioj, nors nedidelėj salėj įvyko tarptautinės moterų dienos paminėjimas. Jis mane labai sujaudino. Nemanau smulkiai aprašyti, bet noriu šį tą pažymėti iš to minėjimo.

Žmonių salė buvo pilnutėlė.

Visokių tautų. Štai, vos lėjus, sveikina mane jaunutė estė, tiesia ranką storulė italė, toliau bürys vengrių. Nors nepažįstamos, bet visų širdys tokios artimos, trokščiančios to paties. Už tai taip visos artimos viena kitai.

Kalbėtojos buvo viena iš Toronto, o antra montrealietė. Jos kalbėjo labai jautriai, kiekvienas jų žodis smigo į širdį. Jos labai atjautė kitų šalių moteris, kenčiančias skurdą, paniekinimą, priespaudą. Kaip tai Azijoje, Afrikoje. Kai paminėjo Vietnamą, salėj sužė aplodismentai. Jos pasakojo, kokias kančias neša tenai moterys dėl Amerikos agresijos. Ne viena moteris nepamirš jų žodžių.

Ypatingai jos pabrėžė, kad amerikiečių agresija gali išplėsti karą, paversti jį pasauliniu, atominiu. Toks karas, jeigu nebus pastotas jam kelias, gali sunaikinti visą žmonių. Ypač moterys turėtų kovoti prieš karą, nes jos duoda gyvybę žmogui. Joms yra sunkiau pergyventi netekimą vaiko, brolio, mylimojo.

Buvo priimta rezoliucija. Kai ji buvo perskaityta, tai visa salė sužė nuo pritariančių aplodismentų. Rezoliucijos kopijos buvo pasiųstos mūsų premjerui, Amerikos prezidentui, kad kuo greičiau būtų sustabdytas karas Vietname.

Buvo priimta rezoliucija ir dėl eksplozijos La Salle distrikte, kad autoritetai daugiau atydos kreiptų į šią klausimą.

Kalbėtojos ragino neužsidauryti virtuvėje, bet stoti į kovą prieš karą. Kai moterys bus organizuotos, tai tada ir autoritetai skaitys su jomis. Ragino stoti į Voice of Women organizaciją.

Mes lietuvės irgi turėtume daugiau rūpintis judėjimu už taiką.

Ten Buvusi!

Rajono Centro Statybos

ROKIŠKIS. — Dar neseniai iš pastolių išsilaisvino konservų fabriko sienos, nauji žemės ūkio mašinų gamyklos korpusai, biagiama statyti sūrių gamybos įmonė. O netrukus prasidės dar vienos - kombinatų pašaro gamybos įmonės statyba.

Naujomis statybomis pasi-puošė ir senamiestis. Miesto centre iškilo dviaukštės universalinės parduotuvės pastatas, statomas 400 vietų plačiaekraninis kinoteatras, gastronomas. Šiais metais statybininkai pradžiugins ir jaunuosius rokiškėčius. Greta tik ką baigto E. Tiškaus vardo vidurinės mokyklos priestato vėl darbuojasi statybininkai. Čia išaugs didžiulio vaikų darželio - lopšelio rūmai. Plečiasi ir gyvenamųjų namų statyba. Pernai pastatyti du daugiaaukščiai namai. Greta išaugs dar trys gyvenamieji namai po 55 butus kiekvienas.

JEIGU ATSKIRTŲ

S. KARPE

Kvebeko klausimas Kanadoje jau nesitraukia iš spaudos puslapių. Ir jis nesitrauks. Už tai, kad jis reikalingas peržiūrėjimo. Senoji konstitucija atgyveno savo dienas. Kanados susitvarkymas turi būti peržiūrėtas, nauja konstitucija priimta, kad atiktų šių dienų situacijai. Ir visa problema glūdi tame, kiek vieni nori naujo sustvarkymo, o kiti nenori.

Dvikalbiškumo ir dvikultūriškumo komisija aiškiai pasakė, kad Kanada suskils, jeigu nebus imtasi reikiamų žygių. Tai buvo taikoma ne tiek francūzams, kiek anglams. Ir taip gali įvykti, jeigu tos komisijos išspėjimas neras atgarsio.

Pagalvokime, kas atsitiktų, jeigu susitarimo nebūtų ir Kvebekas atsiskirtų. Ar įvyktų kokia katastrofa, ar nieko?

Kai Indija išsilaisvino iš britų jungo, ji turėjo panašią problemą. Kaip žinia, kilo nesutikimas ir skilo pusiau. Nuo Indijos atsiskyrė Pakistanas. Faktinai, tai du Pakistanai, nes viena dalis randasi vakaruose, o kita rytuose, sausžemiu nesusisiekiančios.

Nors Indija ir Pakistanas tebesipyksta dėl Kašmiro, tačiau nieko baisaus nėra. Tiesa, besidalijant įvyko baisių dalykų, bet tas jau praėjo. Afrikoje britai bandė kai kurias kolonijas sujungti ir padaryti vieną valstybę, bet iškriko. Buvę panašiai ir kitur.

Jei Kvebekas skirtųsi, veikiausiai būtų nemažai nemalonių. Tiek metų gyvenus sy-

kiu, susirišo visoki reikalai. Dailya nebūtų lengva. Bet pasaulio galo nebūtų. Daug priklausytų, žinoma, nuo vyriausybės, nuo visuomenės, kaip tą reikalą tvarkytų. Abejotina, kad taip bus, kad Kvebekas skirsis, bet negalima ir užtikrinti.

Kvebeko reikalavimai veda prie federalės vyriausybės autoriteto siaurimo, prie provincijų autonomijos didinimo. Iš dalies, gal tas būtų gerai. Bet dabar, kai žmonės sako, kad pasaulis darosi labai mažas, vargu tas būtų gerai. Federalė valdžia gali geriau aptarnauti visus Kanados žmones. Jei bus susiskirstyta provincijomis, tai nekurioms gali pasidaryti sunku, nes jų turtai mažesni, jos mažiau industrialiniai išsivysčiusios ir t. t. Pačiam Kvebekui gal nebūtų sunkumo, bet kitoms būtų.

Federaliai įstatymai, apimantys visą kraštą, kaip pensijų klausimu, pagalbos fermeriams klausimu, gali būti geresni. Visi už vieną atrodo geriau, negu kiekvienas kas sau.

Kvebekui atsiskyrus, daug nemalonumų pasidarytų Ontarijai ir kitoms provincijoms, neturinčioms kelio į rytus. Reikėtų ieškoti Kvebeko sutikimo. Privatiškoms kompanijoms, kurios veikia po visą Kanadą, taipgi atsirastų keblumų.

Būtų geriau visiems, jeigu Kanada pasilikty, kaip yra, sustvarkiusi konstitucinius ir kitus reikalus, kurie reikalingi peržiūrėjimo.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnourmu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Mirus

ONAI ADAKAUSKIENEI

Reiškiame gilią užuojautą Juozui Adakauskui, buvusiam mūsų bendrakeleiviui į T. Lietuvą 1963 m. Taip pat sykiu liūdimė netekusiam Juozui brangios gyvenimo draugės.

Montrealo turistinė grupė

M. Paragis
J. Vilkelis
St. Virbalas

A. Mikulienė
O. Strėlienė

Mirus

Onai Adakauskienei

Reiškiame širdingiausią užuojautą velionės liūdinčiam vyrui Juozui Adakauskui, broliui ir sesutei gyvenantiems Lietuvoje, sesutei gyvenančiai Lenkijoje ir visiems jos giminėms ir artimiesiems. Kartu liūdimė netekę geros draugės ir kaiminkos. O Tau, Onute, lai būna lengva šios šalies žemelė!

F. P. Bendžaičiai
J. E. Urbanavičiai
J. E. Petrauskai
L. P. Kisieliai
J. A. Milakniai
J. E. Brakniai
J. Naruševičius
D. E. Gurkliai
K. S. Sagaičiai
K. L. Gelčiai
P. Jakubka
B. J. Jormalinska

A. K. Keršiai
J. A. Lesevičiai
M. M. Gudai
A. J. Tamasoniai
V. A. Kiškiai
A. Janušiai
A. M. Simijonai
V. J. Gurkliai
B. Džiaugienė
A. O. Joneliai
S. U. Doveikai

Verdun - Montreal, Que.

J. PAUKSTELIS

Netekėk Saulele!

Apsakymas

(Taša)

Grižęs Valentas nė šviesos nedegė — atsisėdo kampe, atsisirėmė pakaušiu į sieną. Iš minties vis neišėjo Irena. Kuo ji kalta? Kuo abu jie kalti? Taip susidėjo, kad... Vis tiek jis negali jos užmiršti. Taip pat ir ji. Šiandien jis tai pastebėjo. Iš jos akių pastebėjo... E, gyvenimėlis! Ponai, prasčiokai, visokios kliūtys! Ir kam visa tai reikalinga?

Jau ir sutemo, ir žvaigždės išsibėrė danguje, ir sietynas pakilo, o jis vis sėdėjo.

— O —
Baime

Į Pasraujį Irena retai parvažiuoja, — motina neleidžia. "Ko ten važinėsi? Namai atimti, žemė atimta, tėvas į žmogų nebepanašus... apskritį valdo buvę kumečiai ir bernai. Parvažiuosi nenuplyšusi — tik pavydą sukelsi. Geriau mes pas tave nuvažiuosime". Pas dukterį Margevičienę važiuoja kone kas antrą savaitę ir visada su pilnu lagaminu. Šeimnininkė "poniutė" sutinka visada labai maloniai, prašo ilgiau pavišėti, išleisdama apgailėstauja, kad taip trumpai tepabuvo. Viešnia gal ir ilgiau viesėtų, gal net visai žiemai pasilikėtų pas dukterį, bet bailsu: namai vieni palikti — dar kas svietimas įsibraus — tad ir nebe tavo.

Kaune pas Ireną dažniau težeina Stasiukas. Albumų pasižiūri, radijo pasiklauso, kortom su Irute palošia. Kartais išsėdi net iki vidurnakčio.

Petravičienėi Stasiukas visai nekliūva. Toks išauklėtas, toks mandagus — matyti, kad iš ne visai prastų. Mat, Stasiukas, pirmąkart atėjęs ir pagalvojęs, kad tokia prašmatni šeimnininkė gal kokia Irutės giminė — pabučiavo į ranką jai. Dažnai jis ir kortomis palošti "poniū šeimnininkę" pakviečia, ir apie įvairias ligas su ja pasišneka. — Petravičienė, sužinojusi, kad jis medikas, nuolat jį klausinėdavo. Jai ir čia skauda, ir čia, ir čia — kad neprisikabintų kokio džiova ar vėžys. Nors veidu ji žydėjo kaip ražė.

Buvo giedras birželio rytas. Skleidėsi bijūnai, jazminai, pastogėse, baigdamos mūryti savo namus, linksmai čigždėjo kregždės. Žmoniškai nė nepasibeldęs, pas Ireną įpuolė Stasiukas, pasišiaušęs, akis išplėtes.

— Žmones veža! — išspaudė šnioksdamas.

— Kas veža?

— Nagi susodina į sunkvežimius ir veža.

— Šit ir Petravičienė.

— Laisvės alėją jau išvežė! — šaukia. — Dabar pradėjo Kęstučio gatvę!

— Bet kas juos veža? — nekantravo Irena.

— Kas! — nukirto Petravičienė, — bolševikai! Kas gi daugiau vež?

Irena smuko į savo kambarį ir po minutės grįžo jau apsi-rengusi.

— Einam!

Ji skrido taip greit, kad Stasiukas, nors ir vyriškais žingsniais žengdamas, vos suspėjo.

Nulėkė į Donelaičio gatvę — uždusę, sušilę — nieko. Nulėkė į Laisvės alėją — taip pat nieko. Nei vežančių, nei vežamų. Skubina į Kęstučio gatvę — tik ir čia ničnieko.

Gal jau išvežė, ką vežė.

Nueina į geležinkelio stotį — tik kelios moterėlės su tuščiais krepšiais. Matyt, turguje braškes pardavusios. Kyštelėjo galvas į peroną — nieko.

Grįžta atgal. Tik štai sunkvežimis. Jame keletas žmonių, milicininkai, o priekyje — buvęs korporacijos pirmininkas Nenortas.

Irena gūžtelėjo, puolė į skersgatvį ir lekia, kiek kojos naša. Iš paskos Stasiukas.

— Nelėk, nelėk! — švokščia.

Ši tartum negirdi. Pagaliau Stasiukas nutvėrė jai už rankos.

— Nelėk... dar įtars!

— Tu nežinai, kaip aš nusigandau! Man pasirodė, kad sunkvežimis sustoja manęs palimti.

Ir pradėjo dar smarkiau lėkti. Jei jau Nenortą išveža, tai ir jos tėvą išveš! Išveš!

Pribėgo prie buto durų.

— Oi, kaip pailsau! Užeik vakare, — tarė Stasiukui. — Gal daugiau ką sužinosi.

Bet, įpuolusi į vidų:

— Sudiev, ponai, aš išvažiuoju.

— O Jėzus-Marija, ar jau veža?

— Veža! Aš manau, kad tėtė tikriausiai jau išvežė... gail dar suspėsiu.

Petravičienė ėmė ripuoti.

— O dieve, o dieve!

Iš balso atrodė, kad ir ašaros gausiom srovėm jai pilasi. Bet skruostai buvo sausi.

Irena, suradusi taksi, nepaklausė nė kiek kainuos, sėdo ir išlėkė.

Juo labiau artėjo prie Pasraujo, juo labiau bijojo. Drebėjo, kamputyje susigūžusi. Čia vėl stiprinosi: ne! Nors čia ir kažin kas, bet ji neduos tėvo išvežti! Ji eis pas Valentą, prašys, kad jis užstotų, maldaus. Jis turės jai padėti... Jis negali nepadėti!

Prieš pat Pasraujį, sutikusi sunkvežimį su žmonėmis ir milicija, vėl susigūžė kampe. Pasukui tarė šoferiui:

— Dabar prašau sustoti — aš išlipsiu.

Šoferis klausiamai pasižiūrė-

jo.

— Namai visai čia pat... noriu truputį pasivaikščioti.

Sustojo. Ji užsimokėjo ir išlipo.

Ji nutarė pirma užėiti pas Mejerus. Gal jai nieko daugiau ir neliko, kaip eiti tiesiog pas Valentą?

Ją pamačiusi, Mejerienė išbėgo priešais ir sveikindamasi kalbėjo nelygiu, pridususi balsu:

— Ponus Margevičius mes neseniai matėme. (Ji nebuvo jų mačiusi, tik žinojo, kad jie nelieči.) Sveiki ir linksni. Jie labai džiaugsis, kad jūs parvažiuotė.

Tuo pat atėjo ir Mejeras — širmas, su tiesia it pakala barzdžiuke seniokas.

— Aš panelei sakau, kad ponus Margevičius mes neseniai matėme — skubino Mejerienė vyrui, — kad jie sveiki ir linksni... jiems nieko neatsitiko.

— O kas gali jiems atsitikti? — truktelėjo pečiais Mejeras. — Ponas Margevičius protingas žmogus.

Irena truputį apsiraminė.

— Kelionė jį pavargote, — tarė Mejerienė. — Gal išgersite arbatos su citrina?

— Prašau išgerti, — pritarė Mejeras. — Arbata su citrina veikia gaivinančiai.

Ačiū — ji skubinanti.

— O sakykit, ponas, iš Pasraujo ar daug išvežė?

Mejeras skėstelėjo rankas.

— Nu — nepasakyčiau, kad daug — tik tris šeimas. Tačiau aš nesuprantu: jei išvežė tokį buvusį tautininkų sekretorių Kiurą — visi žino, kas buvo Kiuras: nuo jo ne vienas apskritlyje verkė; jei išvežė buvusį nuovados viršininką — taip pat. Bet kodėl išvežė tokį Budriką — nesuprantu!

Butą Irena rado užrakintą. Vėl ją nuėmė šurpas: nejaugi Mejerai būtų jai melavę? Pasižiūrėjo pro vieną langą, pro kitą — baldai tebėra. Dairosi. Štai — iš kito namų galo išėjo nepažįstama moteris.

— Ko jūs ieškote? — paklausė moteris rusiškai (dalyje Margevičiaus namų buvo apgyvendinta kariškių šeima):

— Ar Margevičių nėra?

— Pažiūrėkite sode — rodo ji ten.

Nuskuba. Iš už apynių išlindo motina. Senų nudryžusių chalatu apsilvikiusi, rankoje kažkoks keistas ryšulėlis.

— Irutė!

Ryšulėlis iškrito; puolė, apsikabinusi ir pravirko. Irena, pamačiusi, kad motina visai baimės nuimta ir jos ašaros nebe kaip ašaros, bet viena skysta srovėlė it siūlas driekiasi per abu skruostus — ėmė spausti jos ranką, raminti:

— Mamusyte — tik nebipok... mums nieko blogo nebus mūsų neveš... aš kalbėjau...
Bet motina:

— Tss! — išgąstingai žvilgterėjo gatvės pusėn. — Ten kažkokie įtartini vaikščioja.

— Mamusyte!

Motina vėl:

— Tss! Vaikeli, veš... mums vietos čia nebėr.

— O kur tėtė?

— Jis kervesiuose... taip pat laukia...

Gatvėje sutrenkia sunkvežimis, ir Margevičienė vėl smuko už apynių. Stovėjo ten abi persigandusios, spaudėsi viena prie kitos, Irena vis bandė raminti: mamusyte, nebijok! — nors ir pati drebėjo. Jei ji kokį žodį garsiau, motina tuoj:

— Tss — išgirs! — tempė už rankos.

Gatvėje visai aptilus, Irena vėl švelniai:

— Mamusyte, aš važiuau — niekur nieko bausaus nepastebėjau... žmonės visur ramių ramiausi... jei kur ir veža, tai labai mažai... Einam, mamusyte, į vidų, nebijok. Jei jau neišvežė, tai ir nebeišveš. Tikriausiai, mamusyte!

Motina šiek tiek apsiraminė.

— Jei jau tu sakai...

Abi nuėjo. Bet dabar motina pradėjo jaudintis dėl dukters: gal jai nereikėjo važiuoti namo? Gal, jei juos vežtų, nors ji pasiliktu — Kaune taip lengvai nerastų. — Todėl neleido niekur jos iš kambario, net pro langą neleido žiūrėti. Vakare, užrakinęs visas duris, pasišaukė ją prie kampinio lango.

— Žiūrėk — aš tik truputį teuzkabinau. Jei atvažiuotų ir imtų belstis, atsidaryk ir šok laukan.

— Ai mamusyte!...

— Vaikeli, nė nekalkėk! — sudraudė motina. — Taip gal nors tu pasiliksi.

Atsigulė, bet neužmigo. Subels kas ar sukrebždės — ir kelia galvą, klausosi.

— Kas yra, mamusyte?

— Man rodosi — kažkas po kiema vaikščioja.

Duktė pasiklauso.

— Niekas, mamusyte, nevaikščioja, aš negirdžiu.

Padedą galvą, bet ir vėl. Taip per kiauurą naktį. Duktė tik auštant teuzmigo. Tuo tarpu motina atsikėlė. Vaikščiodama ant pirštų galų, ėmė krebždėti apie lagaminus — tikrinti, ką ji, vakar skubėdama, idėjo ir ko nejdėjo; nejdėtus daiktėlius spaudė tarp idėtųjų. Ji vis dar manė, kad pavojus nepraejes.

Saulėi jau gerokai pakilus, primusą kurdama, staiga girdi — beldžiasi į duris. Degtukas iš rankų iškrito. Knupdama puolė į miegamąjį.

— Irutė!

Pamačiusi persimainiusią motiną, duktė žaibu šoko iš lovos.

— Tik, mamusyte, nesijaudink, aš...

Jai vėl tvykstelėjo mintis: nepasiduoti... kovoti iš paskutiniųjų!

— Aš eisiu įleisti, — drebulio krečiama, šnibždėjo motina, — o tu šok pro langą.

— Nebijok, mamusyte! — ir eina į duris. Motina nutvėrė jai už rankos.

— Irutė, vaikeli, klausyk! Tu turi manęs klausyti.

Tą akimirka duktė žvilgterė-

ja į langą. Viešpatie! Kiemė prie išorinių durų Stasiukas. Išlėkė.

— Viešpatie, kaip tu čia dabar? Tu neįsivaizduoji, kaip mus išgąsdinai.

Stasiukas nusišiepė kaltai. Jam Petravičienė pasakiusi, kad Margevičius išveža, tai... ir skubėjęs.

Įeina abu į vidų — motina, ryšulėlį prie šono prisispaudusi, balta kaip popierius.

— Nieko bausaus, mamuse, nieko bausaus! — džiūgavo duktė. — Tai ponas Lapas iš Kauno.

— Dabar, jei esi geras, — tarė Stasiukui, — eik ir suieškok, kas nuvežtų mus į Kervesių.

Stasiukas išsiskubino vežėjo ieškoti, o Irena pas kaimynę trobelninę prašyti, kad namus pasaugotų.

— Gerai, panele, pasaugosiu! — terškė ši. — Ko čia nepasaugoti? Gi aš nieko nebijau.

Atėjusi tą patį terškė ir Margevičienė:

(Bus daugiau)

Reiks Grįžti Prie 1954 metų Nutarimo

Karas Pietų Vietname atsirado iš priežasties, kad Pietų Vietnamo valdžia, patariama amerikiečių, nevykdė Genevos konferencijos nutarimo. Toj konferencijoje, dalyvaujant 14 valstybių atstovams, buvo nutarta, kad Pietų Vietname būtų praversti laisvi, demokratiniai tarptautinės komisijos priežiūroj rinkimai, per kuriuos žmonės galėtų pasisakyti, ko jie nori.

Kadangi Diemo režimas tuo metu nesitikėjo laimėti, tai jis ir neleido rinkimams įvykti, kurie turėjo įvykti liepos mėnesį, 1956 metais. Vietoj rinkimų, Diemo režimas pradėjo persekioti opoziciją, o amerikiečiai pradėjo siųsti patarėjus ir ginklus.

Francija ir Tarybų Sąjunga dabar reikalauja, kad būtų sušaukta tokia pat konferencija ir aptarti Vietnamo reikalai. Bet amerikiečiai nenori. Ir štai kodėl:

JAV apsigynimo sekretorius McNamara sako, kad užduotis yra sulaukyti komunistų ekspansiją Azijoje. Tam tikslui JAV skiria \$1,700,000,000. Tai yra karui Vietname.

JAV nori sulaukyti revoliuciją ne tik Vietname, bet ir kitur.

Bet tai per didelis užmojis. Hitlerio ašis bandė tai padaryti, bet nepavyko.

Vietname galima taiką atsteigti, tik reikia grįžti prie tarptautinės konferencijos tarimų. Ir turės grįžti. Per karą amerikiečiai tik daug kraujo pralies, bet gyvenimo eigos nesulaikys.

BAGDADAS. — Kurdų vadai numato, kad pavasarį vėl prasidės jų karas su valdžia.

Torontiečių Kronika

Gerai pavyko vyrų ruoštas parengimas

Praeitą šeštadienį, kovo 13 d., K.L.L.D. Toronto kuopos narių, vyrų, ruoštas parengimas vakariene - šokiai, gerai pavyko. Apie 100 torontiečių, hamiltoniečių, iš London, Ont., Pov. Pajuodis ir iš Delhi apylinkės B. Tamašauskų šeima, gražiai praleido vakarą parengime.

Mūsų šeiminkai J. Morkūnas ir P. Pūras su talka keletu kitų draugų paruošė ir patiekė skanią vakarienę. Kuopos sekretorius J. Valūnas padarė pranešimą apie reikalą priklausyti K. Liet. Literatūros Draugijoje ir viešai padėkojo moterims ne tik už atsilankymą, bet ir už išgelbėjimą vyrų nuo bėdos bandžiusių būti pyragų kepėjais. Jos iškepė ir paaukojo įvairių pyragų ir pyragaičių, kas žymiai paturtino parengimą.

Didesnę pusę parengimo sudarė šokiai, vaišinimasis, pokalbiai ir vienos iš parengimo dalyvių, Rukienės, tą dieną pripuolusio gimtadienio paminėjimu.

Parengimo ruošėjai reiškia širdingą padėką visiems parengime dalyvavusiems ir kuomi nors prisidėjusiems prie parengimo padarymo pasekmingu.

Gavo liūdną žinią

Torontiečiams plačiai žinoma draugė E. Bulzgienė gavo liūdną žinią iš Lietuvos, kad ten vasario 25 d. mirė jos sena, apie 80 metų amžiaus, motina, palikdama nuliūdime sūnų, penkias dukteris ir būrį anūkų ir proanūkių.

Gili užuojauta drg. E. Bulz-

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos
Pirmos Kuopos Ruošiama

VAKARIENĖ ir ŠOKIAI

Šeštadienį, Balandžio - April 3 d.

Savoį salėj, 160 Claremont St.
Karšta vakariene — Šokiams orkestras
Vakariene 6.30 v. vakaro punktualiai
Įžanga \$2.00

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

St. Petersburgo, Floridos, pažangūs lietuviai tikrai nuoširdžiai remia Liaudies Balsą. Laikė praėjo vėjais jie sukėlė ir prisiuntė \$300.00 aukų ir pasiūstą jiems labai kuklią vajuje laimėtą dovanėlę, jie atsakydami į tą mums rašo:

"Draugai, didelis dėkui už L.B. vėjais dovaną. Penkių dolerių vertės čekis aplaikytas. Pagaliau pažangiečiai didžiulės kuopos susirinkime nepriėmė dovanos, o nutarė dar pridėti dvidešimkę, kas sudaro \$25 ir čia siunčiame Liaudies Balsui.

"Jaučiame, jog laikraščiu parama labiau reikalinga, negu čia ant vietos mūs vedamam pažangiam judėjimui. — Vikugienei ir velionies artimiesiems.

Serga

Sakalys, A. Gužuaskienės brolis. Jis guli Hamiltono ligoninėje, 21 ward, 12-tame kambaryje.

Hamiltoniečiai, kuriems laikas leidžia, aplankykite ligonį. Reporteris

"Sirdingiausiai ačiū Jums už tokį gražų atsiliepimą ir tikrą motinišką - tėvišką rūpinimąsi ir rėmimą Liaudies Balsu. V. Kaminskienė, Churchill, Ont., lankėsi LB raštinėje ir pridavė užuojautą paskelbti. A. Jekentienė, Lethbridge,

Trys Lenkiški Filmal
Toronto

"OSTATNIE DNI
WARSZAWY"

"MAJDANEK"

ir komedija

"IRENA DO DOMU"

su Lidija Wysocka ir
A. Dymsha

Tiktai 4 dienas, nuo ketvirtadienio iki sekmadienio 18 iki 21-mos Kovo ACADEMY Teatre, Bloor ir Lansdowne Pradžia 6.30, ŠEŠT. ir SEKM. nuo 2 v. p. p. iki 11 v. nakties

TAS PATS rodymas
MONTREALE, Que.
Šeštadienį ir Sekmadienį
BALANDŽIO 3 ir 4-tą
Polish War Vet. Hall
57 Pr. Arthur St. E.
Pradžia skelbiama ant
Polish Radio

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Prietaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Alta., atnaujino prenumeratą Lietuva ir paaukojo 50 c.

J. Shapron, Philadelphia, Pa., prisiuntė laike vėjais jų siūstą ir pašte žuvusį čekį vertės \$20.00 už atnaujintas prenumeratas ir nuo W. J. Shapron \$10.50 ir E. M. 50 c. aukų.

J. Urbanavičius, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir užuojautų paskelbti.

F. Bočiulis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų.

J. Čeponis, Lasalle, Que., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Klevo \$1.00 aukų.

J. Kairys, Edmonton; Pet. Suplevičius, Montreal, ir R.

Sherelis, Rochester, N. Y., atnaujino prenumeratas Lietuva.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

HAVANA. — Kubos respublika padovanojo Šiaurės Vietnamo respublikai 10,000 tonų cukraus. Kubos premjeras Kastro pareiškė, kad tai bus didelė pagalba Šiaurės Vietnamo respublikai.

JAKARTA. — Visi amerikiečiai, dirbę Indonezijoje rengiasi vykti namo.

Mirus Lietuvoje draugės Emilijos Bulzgienės motinai, Toronto Lietuvių Moterų Klubas reiškia draugei Bulzgienei, klubo narei, giliausią užuojautą.

Toronto Lietuvių Moterų Klubas

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiamo naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antradienį, Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Laikrodininkas

F. Bochiulis

71 Beatty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Talsau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus,
Pageldaujantiems palmu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius,
žliūbinius žiedus ir kt.

Lilia Flower Shop

622 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuovėms ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti
Lietuvių salėje, 160 Claremont St.